

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo**Studie og FoU**Saksbehandler: Gro Telhaug
Besøksadr: Remmen, Halden
Telefon: 69 21 52 09
E-post: gro.telhaug@hiof.no
Telefaks:

Deres ref.:

Vår ref.: 2012/358

Dato: 30.03.2012

Høringsuttalelse - forslag til forskrift rammeplan for barnehagelærerutdanning

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet av 1. februar 1012 vedrørende høring på forslag til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning.

Forslag til forskrift er lagt fram for høyskolens avdeling for lærerutdanning og høringsuttalelsen fra Høgskolen i Østfold baserer seg på uttalelse fra avdelingsstyremøte ved nevnte avdeling.

I brevet henstilles det til høringsinstansene om særlig å vurdere følgende punkter:

- Utdanningens formål formulert i § 1 og utdanningens læringsutbyttebeskrivelser formulert i § 2.
- Skifte av navn fra førskolelærerutdanning til barnhagelærerutdanning

- ***Utdanningens formål formulert i § 1 og utdanningens læringsutbyttebeskrivelser formulert i § 2***

§ 1 Virkeområde og formål

§ 1 tredje ledd; Forskriftens formål er *å sikre at lærerutdanningsinstitusjonene tilbyr integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert barnehagelærerutdanning med høy faglig kvalitet*. For at barnehagelærerutdanningen skal være profesjonsrettet, anbefaler høyskolen at det utvikles et profesjonsfag som sikrer en helhet i utdanningen gjennom hele studieforløpet.

Profesjonsfaget bør også ha ansvar for å sikre kontinuitet i praksisopplæringen i form av oppfølging av studenter, et nært samarbeid med praksisfeltet og utvikling av praksisplaner. Høgskolen er skeptisk til å fordele ansvaret for praksis i alle kunnskapsområder da dette kan medføre at profesjonsrettingen svekkes.

I § 1 femte ledd heter det at utdanningen *skal vektlegge betydningen av samarbeid, forståelse og dialog med barnas hjem*. Dette er i tråd med barnehagelovens § 1. Formål, og Høgskolen i Østfold ser nødvendigheten av at dette også blir markert i barnehagelærerutdanningens § 1. I § 2 savner vi derimot en læringsutbyttebeskrivelse som

sikrer at kandidatene har kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som kvalifiserer dem for dette samarbeidet.

§ 2. Læringsutbytte

Kunnskaper

I læringsutbyttebeskrivelsene heter det bl.a. at kandidaten skal ha bred kunnskap i barnehagens fagområder. Barnehagens fagområder er beskrevet i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og høyskolen går ut fra at det er disse fagområdene det refereres til i forskriften. Dette kunne med fordel vært tydeligere formulert. Høyskolen mener at forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning nødvendigvis må redusere omfanget av undervisning om barnehagens fagområder. Å forvente at kandidatene skal ha bred kunnskap om fagområdene, ser vi som noe urealistisk. Vi ser også at formuleringen bred kunnskap brukes i de neste utbyttebeskrivelsene. Ser man disse punktene i sammenheng med § 3, tredje avsnitt der det heter at utdanningen *skal bygge på teori, forskning og kunnskapsbaser som en finner i minimum følgende lærerutdanningsfag (...)*, er vi av den oppfatning at det blir svært ambisiøst å forvente at utdanningen skal gi bred kunnskap om alle fagområder eller tema som er beskrevet i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og i studiets øvrige læringsutbyttebeskrivelser. Høyskolen anbefaler at disse formuleringene modereres, og at utdanningens ambisjonsnivå avklares.

Ferdigheter

Høgskolen i Østfold mener læringsutbyttebeskrivelsen *Kan anvende relevante faglige verktøy og uttrykksformer i egne læringsprosesser, i pedagogisk arbeid, i samhandling med foresatte, og i forhold til relevante eksterne instanser*, er vanskelig å tolke. Formuleringen *relevante faglige verktøy og uttrykksformer* bør etter vår mening forklares nærmere, eller eventuelt endres. Læringsutbyttebeskrivelsen *Kan identifisere særskilte behov hos enkeltbarn og på bakgrunn av faglige vurderinger iverksette tiltak* bør endres. Å identifisere særskilte behov hos barn krever høy kompetanse, og vi mener at en bachelorutdanning i barnehagelærerutdanning ikke kan innfri dette kravet. Høyskolen anbefaler at punktet fjernes, eller at punktet omformuleres og understreker at kandidaten i samarbeid med, og med veiledning fra annet fagpersonale, kan iverksette tiltak for å ivareta barns særskilte behov.

Generell kompetanse

Høgskolen i Østfold synes læringsutbyttebeskrivelsen *Kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig og mestrer norsk på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng* er noe uklar, særlig siste del av setningen: *(...) å mestre norsk på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng*. Vi finner det vanskelig å definere hva som ligger i formuleringen kvalifisert måte. Vi er av den oppfatning at det bør presiseres at kandidatene mestrer norsk muntlig og norsk skriftlig, både bokmål og nynorsk.

Generell vurdering av læringsutbyttebeskrivelsene.

Høgskolen i Østfold anbefaler at det trekkes klarere linjer og sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene og kunnskapsområdene. Det kommer i for liten grad fram hvilke kunnskapsområder som skal ivareta læringsutbyttebeskrivelsene i forskriften, og hvordan kunnskapsområdene blir ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene. Vi ber også om at det ses

nærmere på sammenhengen mellom læringsutbytter som er beskrevet og sortert under kunnskap, ferdighet og generell kompetanse, da læringsutbyttebeskrivelsene knyttet til ferdigheter og generell kompetanse bør ha referanse til og bygge på læringsutbyttebeskrivelsene nevnt under kunnskap. Eksempelvis vil vi nevne at formuleringen *kan lede og veilede medarbeidere* som sorterer under ferdighet, bør støttes opp om læringsutbyttebeskrivelsen knyttet til *kunnskap om ledelse og veiledning*.

§ 3 Struktur og innhold

Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene særlig vurdere utdanningens formål formulert i § 1 og utdanningens læringsutbyttebeskrivelse i § 2. Høgskolen finner likevel grunn til å peke på utfordringer knyttet til § 3 Struktur og innhold.

Organisering av studiet i kunnskapsområder kan gjøre det vanskelig å vurdere kandidatens formelle kompetanse dersom kandidaten ønsker å fortsette med en masterutdanning som ved opptak for eksempel krever en bachelorgrad som inneholder 60 studiepoeng pedagogikk, musikk, ledelse eller annet fag. Dette vil gjøre et opptak mer ressurskrevende for den enkelte institusjon.

Høgskolen ser også at det kan oppstå ressursmessige problemer knyttet til organisering av kunnskapsområdene ved dekning av formell kompetanse av uf-personalet som inngår i undervisningen. Vurdering av kandidatene innenfor det enkelte kunnskapsområdet vil kreve flere fagpersoner med ulik kompetanse. Dette kan særlig bli en utfordring for små institusjoner.

- ***Skifte av navn fra førskolelærerutdanning til barnehagelærerutdanning.***

Det er delte meninger mht navneendringen fra førskolelærerutdanning til barnehagelærerutdanning. Flertallet vurderer barnehagelærerutdanning som et mer korrekt begrep enn førskolelærerutdanning. Det er i barnehagen at profesjonsutøvelsen skal foregå. Førskolebegrepet kan fokusere på skole og en midlertidighet mot denne, mens barnehagelærer mer fokuserer en egen institusjonsverdi. Enkelte er av den oppfatning at barnepedagog er et godt begrep, og at pedagog gir en mer treffende beskrivelse av profesjonsutøvelsen i barnehagen enn lærerbegrepet gjør.

Vi ønsker lykke til med det videre arbeidet.

Med hilsen

Gro Telhaug
Fung. studiedirektør

Frode Skogmann
rådgiver